

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากแผนพัฒนาการสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคมเพื่อการพัฒนาคนและสังคม พ.ศ. 2542-2555 แผนพัฒนาฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของสื่อให้มีความสมดุลระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน เพื่อพัฒนาผู้ผลิตสื่อให้มีจิตสำนึก มีจรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบต่อสังคม พัฒนาผู้รับสารและผู้ใช้สื่อให้มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถเลือกสรร กลั่นกรองและใช้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ในการแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคมให้สามารถปรับระบบบริหารจัดการสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคมให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคมมากขึ้น จากบทบาทที่ผ่านมามีความล้มเหลวของการพัฒนาคือไม่ได้เน้นให้ประชาชนผู้เป็นเป้าหมายของการพัฒนาเข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินงาน ดังนั้นในการปรับปรุงแนวคิดเรื่องการพัฒนาในปัจจุบันจึงได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของการพัฒนา หรือที่เรียกว่า “การพัฒนาแบบประชาชนมีส่วนร่วม” ซึ่งรากฐานแนวคิดของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมก็ได้ให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นแบบสองทางอย่างสมดุล รวมทั้งเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ต่อเนื่องระหว่างผู้สื่อสาร โดยอาศัยช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคลและสื่อขนาดเล็กที่สามารถครอบคลุมบุคคลเฉพาะกลุ่มให้ทั่วถึง แทนกระบวนการสื่อสารที่มีการขึ้นแบบทางเดียว หรือการใช้สื่อมวลชนที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายในวงกว้าง เป็นต้น (ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง, 2551)

แนวคิดสำคัญของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ได้รับการหล่อหลอมจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของมุมมองทางสังคม ผสมกับความพยายามแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ ให้เป็นการสื่อสารรูปแบบใหม่อันเกิดจากการประสานแนวคิดทางวิชาการที่เน้นการแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ ผสมกับแนวคิดที่จะมุ่งเน้นการวิจัยและการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมต่อการขยายผลสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของสังคม การเน้นให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาดั้งเดิมของชุมชน รวมถึงความสามารถของสมาชิกในการเรียนรู้เพื่อพึ่งพาตนเอง จนพัฒนาไปสู่ประเด็น “การสื่อสารเพื่อการพัฒนา” และมีความโยงใยถึงกับแนวคิดเรื่อง “การมีส่วนร่วม” และ “การเข้าถึง” (Accessibility) โดยเป้าหมายของการสื่อสารชุมชนแบบมีส่วนร่วม

(กาญจนา แก้วเทพ และคณะ, 2543) ผลจากการสื่อสารของชุมชนที่เกิดจากการริเริ่มของบางส่วนของชุมชน หรือจากชุมชนใดชุมชนหนึ่ง จะช่วยยกระดับการมีสติและความรับผิดชอบให้กับชุมชนเองหรือชุมชนอื่นเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะผลจากการใช้กระบวนการพัฒนาแบบบนลงล่างนั้น ไม่เพียงแต่จะไม่ได้ผลตามที่คาดหวังเอาไว้เท่านั้น หากทว่ายังทิ้งร่องรอยแห่งความสูญเสียในเชิงภูมิปัญญาและวัฒนธรรมเอาไว้ด้วย กล่าวคือ ชาวบ้านจะเกิดวัฒนธรรมแห่งการพึ่งพา การรอคอยความช่วยเหลือจากภายนอก และไม่เชื่อมั่นว่าตนเองจะแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ด้วยความสามารถของตนเอง ดังนั้นในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้การสื่อสารชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น จึงเปรียบเสมือนการดำเนินงานด้านการสื่อสารกับงานพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้คนในชุมชนได้เรียนรู้ที่จะมีเจตคติที่ดีต่อปัจจัยแห่งความสมดุลของสภาพเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม โดยเน้นที่จะใช้สื่อเพื่อสร้างและกระตุ้นถึงความรู้สึกความเป็นเจ้าของในปัจจัยทุนทางสังคมข้างต้น (ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง, 2551) ซึ่งถ้าคนในชุมชนรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ และความรู้สึกที่จะดูแลรักษาป้องกันสิ่งเหล่านี้เป็นอย่างดีแล้ว การกระตุ้นในคนในชุมชนมีความรู้สึกอย่างนี้ได้ด้วยการใช้การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมคือ การใช้การสื่อสารและกิจกรรมนานาชนิดเพื่อบอกกับชุมชนว่าชุมชนสามารถที่จะเข้ามาบริหารจัดการกับทุนทางสังคมให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในแง่ใดบ้าง ซึ่งเกิดมาจากการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดของชุมชนเองที่จะสร้างสรรค์ดำเนินการรูปแบบต่างๆ และดูแลรักษาเอง จึงทำให้เกิดเป็นความรู้สึกที่รักและหวงแหนรวมถึงความเป็นเจ้าของขึ้นในชุมชนนั้นได้ในที่สุด (ดวงพร คำคุณวัฒน์, 2547)

เมื่อวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาประเทศไทยภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2550) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้การสร้างสื่อเพื่อการสื่อสารในชุมชนสามารถสร้างความเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับภูมิปัญญาของมนุษย์เป็นอย่างมาก ถ้ามีการสนับสนุนกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม อันเป็นหน่วยย่อยของประเทศที่จะพัฒนาให้ยั่งยืนต่อไปได้นั้น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในทุกๆ ด้านโดยใช้ระบบการสื่อสารให้กับชุมชนแบบการสร้างการมีส่วนร่วม การกระตุ้นคนในชุมชนได้มีบทบาทในการสร้างสรรค์กิจกรรมขึ้นมาภายในชุมชนเอง ทำให้เกิดแนวทางในการปฏิบัติที่มาจากความต้องการของชุมชนเพื่อชุมชนและยังคงอยู่กับชุมชน จะเป็นการใช้แนวทางของการเรียนรู้ในบันไดสี่ขั้นของการรับรู้ของ ดร.ประพนธ์ ฝาสุกยี่ด (www.kmi.or.th) (วีระศักดิ์ สมยานะ, 2551)

จากการดำเนินงานวิจัยของคณะวิจัยในปีที่ 1 พ.ศ. 2551 แนวทางในการจัดการเรียนรู้ครั้งนี้เริ่มจากการพัฒนานักประชาสัมพันธ์ท้องถิ่น จำนวน 9 คน ซึ่งเป็นนักประชาสัมพันธ์ชุมชน

ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชนจากเดิมซึ่งไม่ทราบถึงความสำคัญของโครงการให้รับรู้และสามารถผลิตสื่อสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์ท้องถิ่น โดยการนำเสนอการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งสิ้น 42 องค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนในท้องถิ่นสามารถเรียนรู้ร่วมกันเชิงบูรณาการกับหน่วยงานในท้องถิ่นของตนเองกับการผลิตสื่อที่กระตุ้นและส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น 4 ด้านคือ สื่อสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นด้านเศรษฐกิจ การเกษตรและการท่องเที่ยว จำนวน 17 ชิ้นงาน สื่อสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นด้านสังคม จำนวน 14 ชิ้นงาน สื่อสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นด้านการศึกษา จำนวน 6 ชิ้นงาน และสื่อสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นด้านอนามัยและสิ่งแวดล้อม จำนวน 5 ชิ้นงาน ผลงานสื่อสารสนเทศที่ผลิตได้ของชุมชนถูกนำเสนอผ่านสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (สทท) จังหวัดเชียงใหม่ (ทีวีศักดิ์ ปิ่นทอง, 2551) ตั้งแต่เดือนกันยายนถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ดังนั้นเพื่อให้ชุมชนได้ทราบทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นของตนเองและเกิดการกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับแนวทางการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป ทางคณะวิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยในปีที่ 2 พ.ศ. 2552 ในการที่จะให้ชุมชนเกิดการเลียนแบบการผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ท้องถิ่นของตนเองจากต้นแบบการผลิตสื่อในปี 2551 ซึ่งมีองค์การบริหารส่วนตำบลที่สมัครเข้าร่วมโครงการจำนวน 58 อบต. เพื่อเป็นตัวประสานในการที่จะปรับเปลี่ยนกระบวนการคิดของชุมชนในท้องถิ่นให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนของตนเองอย่างแท้จริงและนำเสนอความรู้ความเข้าใจของตนเองโดยผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ที่ให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมคิดร่วมทำและร่วมเรียนรู้เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาของชุมชนอย่างแท้จริง ผลการวิจัยในปี พ.ศ. 2552 พบว่า สามารถสร้างและพัฒนาศักยภาพของนักประชาสัมพันธ์ท้องถิ่นได้จำนวน 58 คน และทำให้ชุมชนในท้องถิ่นได้มีการพัฒนาและได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการคิด กล่าวคือได้ทราบศักยภาพที่แท้จริงของตนเองมากขึ้น ได้เรียนรู้ถึงรูปแบบและวิธีการที่จะทำให้ชุมชนของตนเองมีความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมและสามารถแสดงผลการพัฒนาออกมาให้เกิดเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนได้โดยการทำกิจกรรมร่วมกันและเผยแพร่โดยผ่านสื่อทางสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยตั้งแต่เดือน กันยายน-ธันวาคม 2552 (ทีวีศักดิ์ ปิ่นทอง, 2552) จากความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในการบูรณาการสื่อสารของชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ชุมชนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่เกิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม จนทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองบนความเหมาะสมของบริบทชุมชนของตนเองเป็นอย่างดี ความสำเร็จ

นี้นำมาสู่แนวทางการวิจัยในปีที่ 3 พ.ศ.2553 ซึ่งนักวิจัยจะทำการศึกษาวิจัยเพื่อถอดองค์ความรู้ จากความสำเร็จของการบูรณาการการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ให้ได้องค์ความรู้ของการบูรณาการการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ในชุมชนต่อแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ อันจะ นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืนต่อไป

1.2 คำถามเพื่อการวิจัย

การถอดองค์ความรู้จากความสำเร็จของการบูรณาการการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของ ชุมชนตามแนวคิดของการจัดการเรียนรู้ (LM) จะสามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ได้อย่างเหมาะสม ตามสภาพบริบทของชุมชนนั้นได้หรือไม่

1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

โครงการวิจัยเรื่อง “การจัดการการเรียนรู้กับการบูรณาการการสื่อสารชุมชนแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์ของ โครงการวิจัย คือ เพื่อถอดองค์ความรู้จากความสำเร็จของการบูรณาการการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

กระบวนการจัดการเรียนรู้ (LM) จะสามารถถอดองค์ความรู้จากความสำเร็จของการ บูรณาการการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมของท้องถิ่นของตนเองได้

1.5 ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาคั้งนี้ คือ การให้นักประชาสัมพันธ์ท้องถิ่นที่ผ่านการประเมิน ศักยภาพและประสบความสำเร็จในการบูรณาการการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่จากปี 2552 ร่วมกันถอดองค์ความรู้ ร่วมกับกับทีมวิจัยและชุมชนพื้นที่เป้าหมาย อาศัยวิธีการแบบมีส่วนร่วมเพื่อสะท้อนถึง องค์ประกอบ ปัจจัยที่สร้างความสำเร็จในการบูรณาการการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนต่อ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

1.6 วิธีการศึกษา

การวิจัยเรื่อง “โครงการบูรณาการการจัดการเรียนรู้การสื่อสารชุมชนแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่” มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

(1) ประชากรที่ศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักประชาสัมพันธ์ประจำท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการจาก 58 อบต. จากปี พ.ศ.2552 กลุ่มตัวอย่างคือนักประชาสัมพันธ์ประจำท้องถิ่นที่ผ่านเกณฑ์ประเมินศักยภาพ จนประสบความสำเร็จจากโครงการปี 2552

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage random sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดคณูนักประชาสัมพันธ์ท้องถิ่นที่มีความต้องการเข้าร่วมโครงการ ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) จากตำบลต่างๆ ที่สนใจจะเข้าร่วมโครงการทั้งหมด 58 ตำบล ใน 24 อำเภอ

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดคณูนักประชาสัมพันธ์ท้องถิ่น โดยวิธีสุ่มแบบเจาะจงตามวัตถุประสงค์ (Purposive sampling) ซึ่งได้ผู้เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 8 อำเภอ จำนวน 10 อบต.

(2) ข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ

ได้แก่การวิเคราะห์องค์ความรู้ในการนำการบูรณาการการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามแบบจำลองการถอดองค์ความรู้

2) ข้อมูลทุติยภูมิ

ได้แก่การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในปี พ.ศ. 2551 และ ปี พ.ศ.2552

3) ชนิดของเครื่องมือ

แบบการถอดองค์ความรู้เกี่ยวกับของการนำการบูรณาการการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้กับการบูรณาการการสื่อสารชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ สามารถตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) คือ

องค์ความรู้จากความสำเร็จของการบูรณาการการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

1.8 นิยามศัพท์

การจัดการการเรียนรู้ (Learning management: LM)

หมายถึง กระบวนการจัดการการเรียนรู้สู่ความเป็นสุขและความสำเร็จ ซึ่งประกอบไปด้วยการเรียนรู้ในตนเอง การเรียนรู้ร่วมกับเพื่อน การเรียนรู้ร่วมกันกับองค์กร พันธมิตรและการเรียนรู้ร่วมกันกับทุกฝ่าย ผ่านกระบวนการเรียนรู้ 4 ลำดับ คือ กระบวนการ ผสาน กระบวนการกรอง กระบวนการคัดตะกอนและกระบวนการตกผลึก

การจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM)

หมายถึง ความสามารถในการจัดการความรู้อันประกอบด้วย การสร้างความรู้ การประมวลผล การแลกเปลี่ยนสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรมใหม่ให้ เกิดขึ้นในหน่วยงานเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผลงานของบุคคล องค์กร เครือข่าย และ พัฒนาสังคมในภาพรวมในยุคสังคมและเศรษฐกิจบนฐานความรู้

การสื่อสาร (Communication)

คือกระบวนการของการถ่ายทอดข่าวสาร (Message) จากบุคคลฝ่ายหนึ่ง ซึ่ง เรียกว่า ผู้ส่งสาร (Source) ไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้รับสาร (Receiver) โดยผ่านสื่อหรือ ช่องทางในการสื่อสาร (Channel) เพื่อให้ผู้รับสารได้รับรู้และเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร ในความหมายเดียวกัน

การสื่อสารชุมชนแบบมีส่วนร่วม

หมายถึง ระบบการสื่อสารที่อาจจะใช้สื่อประเภทใดก็ได้ โดยดำเนินตามหลัก ประชาธิปไตย มีลักษณะของการสื่อสารชุมชน คือ ระดับความยาก-ง่ายของสื่อ ประเภทของ เนื้อหากลุ่มเป้าหมายวิธีการนำเสนอและความน่าสนใจ รูปแบบการสื่อสารของชุมชน ปัจจัย เกื้อหนุนต่อการสื่อสารเพื่อที่จะได้ทราบว่าชุมชนแต่ละชุมชนใช้สื่อด้านใด และนำมา เปรียบเทียบกันว่าแต่ละชุมชนใช้สื่อด้านไหนมากที่สุดและเป็นที่ยอมรับอย่างยิ่ง

นักประชาสัมพันธ์ท้องถิ่น

หมายถึง คนในท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถและความสนใจในด้านการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ โดยดำเนินงานร่วมกับชุมชนในการผลิตสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ควบคู่ไปกับการพัฒนาองค์ความรู้สู่การปฏิบัติในชุมชนให้บังเกิดผลลัพธ์เชิงบูรณาการอย่างแท้จริง

การพัฒนาเศรษฐกิจ (Economic development)

หมายถึง กระบวนการ (Process) ที่จะนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของรายได้ที่แท้จริง (หรือผลิตภัณฑ์ประชาชาติ) ต่อบุคคลตลอดเวลา และต่อเนื่องกันไปอย่างสม่ำเสมอ และเป็นระยะเวลาอันยาวนาน และต้องพยายามลดหรือขจัดสถานะที่ไม่พึงปรารถนาของสังคม เช่น ความยากจน การว่างงาน การทำงานต่ำกว่าระดับ การกระจายรายได้ไม่เท่าเทียมกันได้

การพัฒนาสังคม (Social development)

การพัฒนาสังคม คือ การปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น เพื่อให้ปลอดจากความยากจน ความไม่รู้ ความเจ็บไข้ได้ป่วย และความหิวโหย ตลอดจนมุ่งที่จะให้ประชาชนตระหนักถึงศักยภาพ ศักดิ์ศรี ความใฝ่ฝัน และความพึงพอใจในชีวิต

การพัฒนาสังคม หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่ดีทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม เพื่อประชาชนจะได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทั้งทางด้านอาหาร ที่อยู่อาศัย การศึกษา สุขภาพอนามัย การมีงานทำ มีรายได้เพียงพอในการครองชีพ ประชาชนได้รับความเสมอภาค ความยุติธรรม มีคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการเปลี่ยนแปลงทุกขั้นตอนอย่างมีระบบ